

ПРОПОЗИЦІЇ
Державної інспекції ядерного регулювання України
до проекту Закону України
Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пом'якшення умов ведення бізнесу в посткарантинний період

Народні депутати України *Підласа Р.А., Марчук І.П., Магомедов М.С.* та інші

реєстраційний номер **3753** від 26 червня 2020 р.

Пропозиції до першого читання

1. Держатомрегулювання не підтримує прийняття законопроекту.

2. Законопроектом пропонується до розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» додати новий пункт, відповідно до якого результати надання адміністративних та інших послуг, строк дії яких закінчується в період карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), вважаються такими, що продовжують свою дію на період карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) та протягом трьох місяців з дня закінчення карантину та обмежувальних заходів.

Також пропонується доповнити розділ V Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» новим пунктом: «3. Ліцензії та інші документи дозвільного характеру, термін дії яких закінчується під час дії в Україні карантину та обмежувальних заходів, запроваджених у зв'язку з поширенням на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та протягом місяця з дня закінчення карантину та обмежувальних заходів, вважаються такими, що продовжують свою дію на період продовження карантину та обмежувальних заходів, а також протягом трьох місяців з дня закінчення карантину та обмежувальних заходів, протягом яких суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії, який має намір продовжити строк дії ліцензії чи іншого документа дозвільного характеру, зобов'язаний внести зміни до ліцензії чи іншого документа дозвільного характеру відповідно до вимог законодавства».

Запропоновані зміни по суті дублюють одна одну та є неприйнятними для дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії, виходячи з наступного.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» особливості провадження дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії визначаються **пріоритетністю забезпечення ядерної та радіаційної безпеки** і пов'язані з **необхідністю всебічної оцінки безпеки** провадження діяльності для прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документів дозвільного характеру.

ДОКУМЕНТ СЕД Держатомрегулювання АСКОД

Сертифікат

58E2D9E7F900307B040000009F4E260095747C00

Підписувач Плачков Григорій Іванович

Дійсний з 11.12.2019 10:06:13 по 11.12.2021 10:06:13

Держатомрегулювання

09-05/10714-270K від 24.09.2020

Виходячи із зазначеного, на підставі оцінки документів, що **підтверджують наявність у заявника умов** провадження заявленої діяльності, що відповідають нормам, правилам з ядерної та радіаційної безпеки, Держатомрегулюванням, як органом ліцензування у сфері використання ядерної енергії, видаються дозвільні документи (*ліцензії, дозволи на перевезення радіоактивних матеріалів, окремі дозволи на виконання робіт або операції, сертифікати про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів*) та визначається строк дії цих документів дозвільного характеру.

Всебічна оцінка безпеки провадження діяльності необхідна також і у разі прийняття рішення щодо продовження терміну дії ліцензій та інших документів дозвільного характеру, оскільки документи, на підставі яких прийнято рішення про видачу документа дозвільного характеру, містять обґрунтування, що є чинними певний строк.

Наприклад, ліцензія на використання джерел іонізуючого випромінювання видається на термін, який враховує термін експлуатації джерела, встановленого виробником, тобто на підставі обґрунтування безпеки використання джерела саме протягом цього строку. У разі закінчення терміну експлуатації джерела іонізуючого випромінювання, ліцензіат має здійснити передбачені законодавством заходи щодо продовження цього терміну і обґрунтувати Держатомрегулюванню можливість безпечного його подальшого використання. На підставі такого обґрунтування Держатомрегулювання приймає рішення про продовження строку дії ліцензії. Провадження діяльності з джерелом іонізуючого випромінювання без належного обґрунтування безпеки його використання може призвести до радіаційної аварії із значними негативними наслідками.

Ще одним прикладом може бути видача окремих дозволів на виконання робіт або операції, як документів дозвільного характеру. Необхідність отримання зазначених дозволів експлуатуючою організацією ядерної установки (ДП НАЕК «Енергоатом») передбачено Законом України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії», статтею 8 якого передбачено, що умовами ліцензії на провадження діяльності на окремому етапі життєвого циклу, яку отримує експлуатуюча організація, визначаються види робіт або операції, здійснення яких на етапах будівництва, введення в експлуатацію, експлуатації та зняття з експлуатації ядерної установки та на етапах експлуатації і закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів можливе тільки за наявності окремого письмового дозволу, що видається органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки. Умови та порядок видачі таких дозволів визначаються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

У пункті 3.8 Умов та порядку видачі зазначених окремих дозволів визначені наказом Держатомрегулювання від 27.02.2004 № 38, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 березня 2004 р. за № 331/8930 передбачено, що строк дії окремого письмового дозволу встановлюється Держатомрегулюванням на підставі документованого обґрунтування експлуатуючою організацією строків виконання вказаних робіт або операцій, але цей дозвіл не повинен перевищувати строк дії ліцензії на відповідний етап життєвого циклу.

Так, у 2020 році Держатомрегулюванням виданий ДП «НАЕК «Енергоатом» окремий дозвіл серії ОД № ЕО 001062/3/15 на пуск ядерної установки енергоблока

№ 3 ВП «Запорізька АЕС» після проведення планово–попереджувального ремонту (далі – ППР) з перевантаженням активної зони з терміном дії – з 24 квітня 2020 року до закінчення ППР з перевантаженням активної зони у 2021 році.

Але, відповідно до запропонованих у законопроекті змін, у разі продовження *«карантину та обмежувальних заходів, запроваджених у зв'язку з поширенням на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»*, термін дії цього дозволу буде автоматично продовжений, що дозволить ДП «НАЕК «Енергоатом» не отримувати наступний окремий дозвіл «на пуск ядерної установки після ППР у 2021 році». Це в свою чергу, враховуючи, що пуск неможливий без отримання окремого дозволу, може призвести до того, що енергоблок буде перебувати у зупиненому стані невизначений час, тобто на період «карантину та обмежувальних заходів». Крім того, наразі енергоблоки №№ 4, 5 ЗАЕС та № 2 ЮУАЕС знаходяться у ремонті.

Тож, враховуючи вищевикладене, наприкінці цього року або у наступному році може скластися ситуація, коли всі ці енергоблоки будуть перебувати у зупиненому стані на весь період карантину, враховуючи положення запропонованих законопроектом змін.

Це є неприйнятним з точки зору ядерної та радіаційної безпеки енергоблоків, не кажучи вже про те, що така ситуація негативно вплине на енергозабезпечення країни в цілому.

Підсумовуючи викладене, рішення щодо продовження терміну дії ліцензій або інших документів дозвільного характеру у сфері використання ядерної енергії має ґрунтуватись **виключно** на всебічній оцінці безпеки провадження діяльності та оцінці спроможності ліцензіата (заявника) виконувати усі заходи щодо забезпечення безпеки.

Таким чином, прийняття запропонованих змін поставить під загрозу безпеку використання ядерної енергії, може призвести до виникнення ймовірності аварійних та надзвичайних ситуацій, зокрема на ядерних установках.

Запропоновані зміни є неприйнятними та такими, що суперечать основному принципу дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії – «пріоритетність забезпечення ядерної та радіаційної безпеки над іншими інтересами», закріпленому у статті 5 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

**Голова – Головний державний інспектор
з ядерної та радіаційної безпеки України**

Григорій ПЛАЧКОВ

_____ 2020 р.